Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Inventář ochoty experimentovat s psychedeliky

Jaroslav Krpec, Michal Hrozáň, Linda Pospíšilová El Karibová

Psychedelika

Výzkumů s psychedeliky v současné době přibývá. Slibné výsledky prokazují u některých duševních poruch jako je například úzkost spojená se smrtí, rezistentní deprese, posttraumatická stresová porucha, závislosti či obsedantně kompulzivní poruchy (Chi & Gold, 2020). Studie prokazují, že i jedno krátké sezení může mít trvalejší vliv na osobnost a zejména pak na osobnostní rys otevřenost (McLean, Johnson, & Griffiths, 2011). Tento rys dle NEO Personality Inventory–Revised (NEO-PI-R) souvisí s imaginací, estetickým cítěním, hledáním nových zážitků, kreativitou a nekonformním chováním (Costa & McCrae, 1992). Studie publikovaná dr. Lebedevem a jeho týmem (2016) zkoumala na skupině zdravých dobrovolníků s negativní psychiatrickou historií, zda účinek LSD může mít trvalejší vliv na osobnost. Specificky pak rozvíjeli hypotézu, zda rostoucí entropie ve vyšších mozkových oblastech může mít následně vliv na trvalejší rozvoj osobnostní charakteristiky otevřenost. Na základě fMRI tuto skutečnost skutečně potvrdili. Komparativní studie vedené Lernerem a Lyersem (2011) porovnávala vybrané charakteristiky u osob se zkušeností s psychedeliky (88 osob), uživatelů nelegálních drog jmenovitě amfetaminů (29) a u uživatelů legálních drog jmenovitě alkoholu (66) v Izraeli a Austrálii. Výstupy studie zjistily, že uživatelé psychedelik skórovali výrazně výše u otázek spojených s mystičnem (jednota s Bohem a Vesmírem), se spiritualitou a zájmem o druhé. Uživatelé psychedelik i jiných nelegálních drog skórovali v porovnání s uživateli legálních drog (alkoholu) výrazně výše v otázkách spojených s empatií. Otázkou, kterou si zde kladou Lerner a Lyerr je ovšem to, zda vyšší skóre ve vybraných charakteristikách jedinců po užití psychedelik je důsledkem transformativního potenciálu psychedelických drog anebo převažujícími charakteristikami u uživatelů psychedelických drog. Tedy zda ti, kteří se psychedelika rozhodnou užívat, mají vyšší zájem o otázky týkající se spirituality a jsou empatičtějšími (Pospíšilová, 2021).

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Tvorba položek

Pro účely testu jsme formulovali seznam 12 položek. Při tvorbě položek jsme zohlednili fakt, že lidé skórující vysoko na škále otevřenosti vůči novým zážitkům jsou podle studii také otevřenější k psychedelické zkušenosti. Vybrali jsme proto otázky ze tří testů zkoumajících rys otevřenosti a upravili pro účely tohoto dotazníku. Položky 1 až 4 byli inspirovány z dotazníku NEO-PI-R, položky 5 až 8 byli inspirovány dotazníkem ESI-R a položky 9 až 12 dotazníkem Sensation Seeking Scale.

Všech dvanáct položek je psáno formou oznamovacích vět v první osobě. Tři otázky se ptají přímo na názor spojený s psychedeliky, jedna otázka se ptá na názor spojený s drogou. Poslední extra položka tvoří kontrolní otázku a je psaná dotazovací formou (otázkou).

Respondent u každého tvrzení volí, zda s tvrzením souhlasí, z možností:

Rozhodně nesouhlasím – Spíše nesouhlasím – Nevím – Spíše souhlasím – Rozhodně souhlasím

Stupně jsou bodovány od 1 do 5 bodů (na stupnici od do: 1 bod = nesouhlasím, 5 bodů = souhlasím). Otázky čislo 3 a 10 jsou kódovany reverzně.

Kompletní výčet položek:

1. Mám-li možnost, rád si dávám cizokrajná jídla.
2. Jsem otevřený novým a nekonvenčním myšlenkám.
3. Ve svých postojích jsem tvrdošíjný a neoblomný.
4. Jsem fascinován motivy, které nalézám v umění a přírodě.
5. Psychedelika umožňují dostat se za hranice běžného bytí.
6. Psychedelika poskytují příležitost k duchovnímu růstu.
7. Věřím, že je v životě důležité věnovat se duchovnímu růstu.
8. Prožil jsme zkušenost, kdy jsem měl pocit, že se nacházím za hranicemi běžného bytí.
9. Láká mě zkušenost s psychedeliky, i když mi trochu nahání strach.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

10. Nechtěl bych zkusit žádnou drogu, která by u mě mohla vyvolat zvláštní a nebezpečné účinky.

11. Při jízdě v autě mám rád rychlost, i když tím občas poruším nějaký předpis.

12. Chtěl bych být prvním člověkem na nějakém neznámém a exotickém místě.

Na konci testu jsme každému participantovi položili kontrolní otázku na četnost jeho zkušeností s psychedeliky.

U otázky č.9 jsme od dvou probandů obdrželi zpětnou vazbu, že se ptáme na dvě věci zároveň a oni si nevěděli rady, jak odpovídat.

Výzkumný a standardizační soubor

K získání dat a jejich analýze jsme dotazník se 12 položkami předložili souboru respondentů. Osloveni respondentů probíhalo přes sociální sítě, emailovou komunikací a přes osobní kontakty. Pro účely našeho projektu byl zvolen záměrný výběr, kdy byli osloveni vytipováni jedinci, kteří by mohli být ochotni test vyplnit.

Vytipovaní respondenti dostali odkaz na sdílenou platformu, kde test vyplňovali. Celkem test vyplnilo 316 respondentů, do toho čísla nebyla započtena opakovaná testování. Opakovaně test vyplnilo 23 respondentů. Při čištění dat nebyli vyjmuti žádní respondenti. Nezodpovězení na otevřené otázky nebylo diskriminačním kritériem, a proto jsme tyto respondenty v souboru ponechali.

Testy vyplnilo celkem 316 respondentů, z toho 229 žen a 87 mužů. Požadovaný věk pro vyplnění testu nebyl stanoven. Nejstaršímu respondentovi v našem souboru bylo 72 let, nejmladšímu 12 let. Průměrný věk respondentů činil 29 let se směrodatnou odchylkou 10. Medián věku byl 24 let.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Faktorová struktura inventáře a výběr funkčních položek

K analýze dat jsme využili faktorovou analýzu resp. metodou hlavních komponent, s tím, že položky č.3 a 10 byly inverzní. Pomocí sutinového grafu jsme se dle tvaru rozhodli extrahovat 3 faktory. Po extrakci 3. faktoru totiž dochází k propadu křivky a rozhodli jsme se proto další faktory neextrahovat.

Graf 1

Sutinový graf

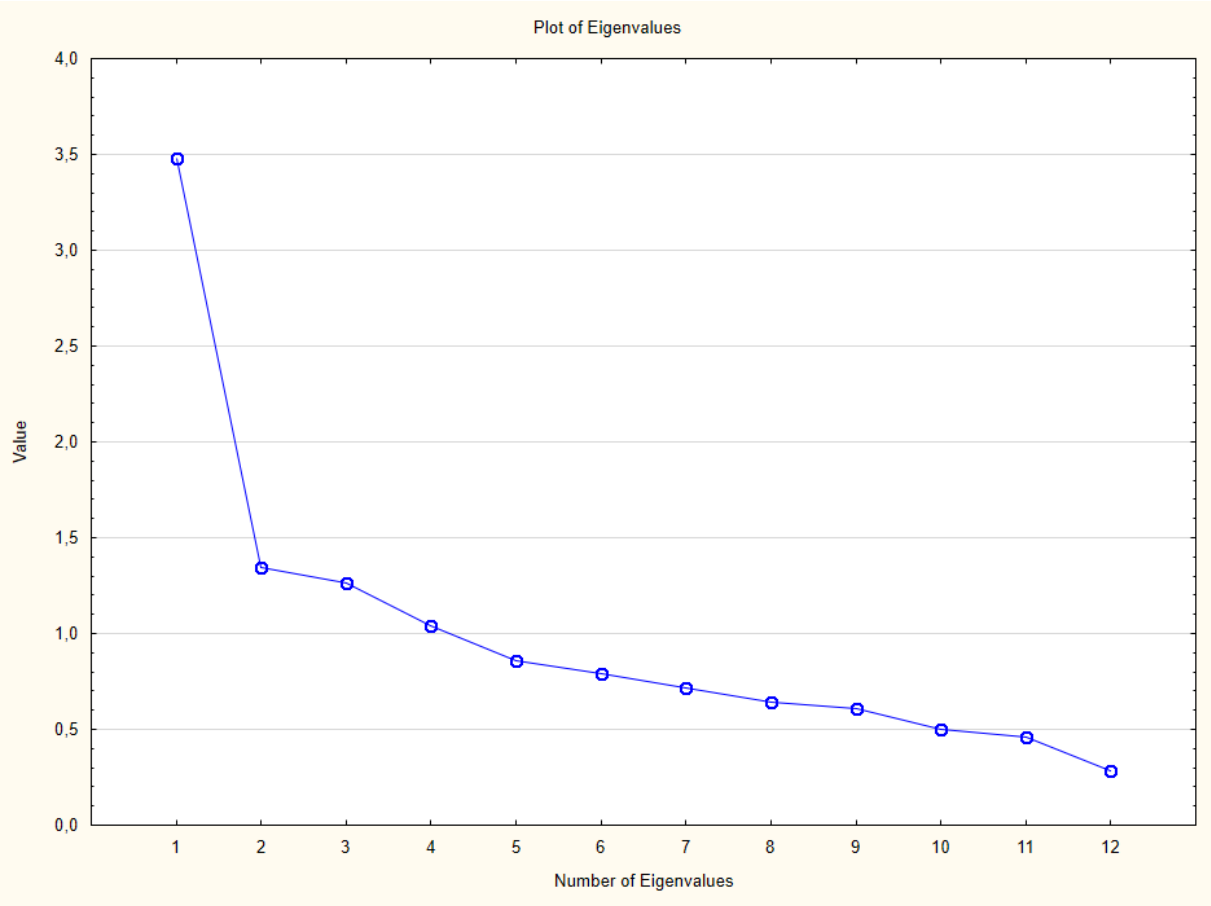

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Tabulka 1

Faktorové náboje

Pol.	Faktor			Komunalita	Subškála	Znění položek
	1	2	3			
1	0,01	0,1	**0,79**	0,64		Mám li možnost, rád si dávám cizokrajná jídla.
2	0,18	0,14	**0,79**	0,67		Jsem otevřený novým a nekonvenčním myšlenkám.
3	0,23	-0,19	0,26	0,16		Ve svých postojích jsem tvrdošijný a neoblomný.
4	**0,57**	-0,14	0,14	0,36	1	Jsem fascinován motivy, které nalézám v umění a přírodě.
5	**0,8**	0,18	0,01	0,67	1	Psychedelika umožňují dostat se za hranice běžného bytí.
6	**0,76**	0,28	0,06	0,66	1	Psychedelika poskytují příležitost k duchovnímu růstu.
7	**0,56**	-0,16	0,25	0,4	1	Věřím, že je v životě důležité věnovat se duchovnímu růstu.
8	**0,6**	0,21	0,1	0,42	1	Prožil jsme zkušenost, kdy jsem měl pocit, že se nacházím za hranicemi běžného bytí.
9	**0,62**	0,43	0,03	0,57		Láká mě zkušenost s psychedeliky, i když mi trochu nahání strach.
10	0,26	**0,58**	0,14	0,43	2	Nechtěl bych zkusit žádnou drogu, která by u mě mohla vyvolat zvláštní a nebezpečné účinky.
11	-0,06	**0,76**	-0,07	0,59	2	Při jízdě v autě mám rád rychlost, i když tím občas poruším nějaký předpis.
12	0,15	**0,57**	0,41	0,52	2	Chtěl bych být prvním člověkem na nějakém neznámém a exotickém místě.

Uvedené výsledky uvádí faktorové náboje u jednotlivých položek a komunalitu, přičemž jsme při zjišťování nábojů využili Kaiserovou normalizovanou rotaci Varimax, abychom dosáhli optimálního rozložení nábojů na jednotlivých položkách. Po výpočtu byla vyřazena položka č. 3 *Ve svých postojích jsme tvrdošíjný a neoblomný*, protože i po rotaci dosahovala obdobných nízkých hodnot faktorových nábojů ve všech třech extrahovaných faktorech a vykazovala nízkou komunalitu. Byla vyřazena i položka č. 9, která se ukázala jako dvouhlavňová a navíc byla sycena faktory 1 i 2. Dále byl vyloučen celý extrahovaný faktor 3, který byl původně do

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

konstruktu zahrnut, ale byl sycen pouze dvěmi položkami č.1 a č.2. Tato faceta navíc ani významně nekorelovala s validizačním kritériem (Spearman R=0,27) a byla proto z konstruktu vyloučena.

První nalezený faktor vykazoval signifikantní hodnoty u nejvíce položek, nejvyššího náboje zde dosáhla položka č.5 *Psychedelika umožňují dostat se za hranice běžného bytí* a položka č.6 *Psychedelika poskytují příležitost k duchovnímu růstu*. U druhého extrahovaného faktoru dosáhly nejvyšší náboj tyto položky: položka č. 11 *Při jízdě v autě mám rád rychlost, i když tím občas poruším nějaký předpis, položka* č.10 *Nechtěl bych zkusit žádnou drogu, která by u mě mohla vyvolat zvláštní a nebezpečné účinky.*

Testové škály výpočet hrubého skóru

Z původního záměru jsme zařadili do výpočtu našeho inventáře jen dvě subškály, Duchovní přesah a Ochotu riskovat. Do těchto subškál jsme zařadili ty položky, které měly na subškále nejvyšší faktorovou zátěž. Vycházeli jsme z předpokladu, že čím vyšší číslo bude u daného faktoru na uvedené položce, tím více bude v položce daný faktor obsažen a na základě tohoto předpokladu jsme následně i položky zařadili do dvou subškál. Jak již bylo zmíněno, 2 položky a jednu celou subškálu jsme z výpočtu vyloučili. Invertované položky v inventáři byly obsaženy, takže bylo potřeba výpočty v tomto smyslu upravit. Subškála č. 1 tak zahrnuje pět položek a subškála č. 2 tři položky. Pro výpočet jsme se rozhodli sloučit subškály do jedné, hlavní škály. Vzniklý inventář tedy obsahuje 8 položek.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Tabulka 2

Přehled subškál

Subškála	Položka	Popis subškály a výpočet hrubého skóru
Duchovní přesah		Subškála č.1 indikuje duchovní přesah. Osoby dosahující vysoké skóre v těchto položkách dané subškály vnímají spirituální složku ve světě kolem. Vykazují jistou míru ochoty i za tímto účelem experimentovat
	5	Psychedelika umožňují dostat se za hranice běžného bytí.
	4	Jsem fascinován motivy které nalézám v umění a přírodě.
	6	Psychedelika poskytují příležitost k duchovnímu růstu.
	7	Věřím, že je v životě důležité věnovat se duchovnímu růstu.
	8	Prožil jsme zkušenost, kdy jsem měl pocit, že se nacházím za hranicemi běžného bytí.
Ochota riskovat		Subškála číslo 2 indikuje ochotu k rizikovému chování za účelem dosažení vzrušení nebo příjemného zážitku. Vyšší skóre v této subškále poukazuje na zvýšenou ochotu vykonat akci i za cenu potenciálního sebepoškození, nebo trestu.
	10*	Chtěl bych zkusit žádnou drogu, která by u mě mohla vyvolat zvláštní a nebezpečné účinky.
	11	Při jízdě v autě mám rád rychlost, i když tím občas poruším nějaký předpis.
	12	Chtěl bych být prvním člověkem na nějakém neznámém a exotickém místě.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Pro výpočet hrubých skórů jsme postupovali tak, že jsme počítali součet bodů za jednotlivé položky s tím, že respondenti mohli za každou položku dosáhnout maximálně 5 bodů na škále 1-5. Úplný souhlas s daným výrokem byl za 5 bodů, nesouhlas za 1 bod. Maximálně tak respondenti mohli dosáhnout 5 bodů v každé položce. Celkové skóre mohlo být tedy minimálně 8 a maximálně 40 bodů.

Důkazy o reliabilitě metody

Vnitřní konzistence

Pro test vnitřní konzistence celého testu jsme použili koeficient Cronbachova alfa, který získal hodnotu 0,75. Tato hodnota se nachází na hranicí všeobecně akceptované nejnižší konzistence. Obvyklé rozmezí hodnot Cronbachovy alfy pro uspokojivou vnitřní konzistenci je 0,7 až 1.

Tabulka 3

Vnitřní konzistence jednotlivých položek.

Položka	Cronbachova alfa jestli položku odebereme	Položka	Cronbachova alfa jestli položku odebereme
5	,71	10	,73
6	,70	**11**	**,76**
7	,74	12	,73
8	,72		

Při vykreslení jednotlivých položek a jejich vlastností jsme zjistili, že položka č. 11 při odstranění zvýší koeficient Cronbachova alfa na 0,76 co by znamenalo jenom minimální zvýšení testové konzistence.

Pro test konzistence pro jednotlivé škály jsme použili stejný postup. U škály Duchovní přesah Cronbachova alfa dosahuje hodnoty 0,76. Žádná z položek by po smazání tento koeficient nezvedla. U škály Ochota riskovat Cronbachova alfa dosáhla hodnotu 0,52. Ta je pod žádanou hranicí 0,7 což vypovídá o její nízké ucelenosti. Tady také žádná z položek po smazání koeficient nezvedne.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Stabilita v čase

Na opakovanou výzvu k vyplnění zareagovalo 23 respondentů, z toho 9 mužů a 14 žen. Časový odstup mezi administrací se pohyboval mezi 7 a 18 dny, medián činil 10 dnů.

Pro měření reliability test-retest jsme použili Pearsonův korelační koeficient, který pro celkovou škálu dosahuje hodnoty 0,82. To je dostatečná hodnota, jelikož je nad minimální hranici 0,7.

Tabulka 4

Reliabilita jako stabilita v čase

	Počet položek	Průměr	Směr. odchylka	Stabilita v čase
Test	8	3,46	0,63	
				0,82
Retest	8	3,46	0,60	

Škála **Duchovní přesah** dosahuje hodnotu Pearsonova korelačního koeficientu 0,91.

Škála **Ochota riskovat** má hodnotu Pearsonova korelačního koeficientu 0,85 .

Stabilita u obou uvedených škál je uspokojivá, jelikož je vyšší než minimální stanovená hranice reliability jako stabilita v čase (= 0,7).

Důkazy o validitě metody

K prokázání toho, zda inventář Ochoty experimentovat s psychedeliky tuto vlastnost skutečně měří, jsme využili otevřenou otázku, kde jsme se respondentů ptali "*Kolikrát zkusili psychedelika"*. Předpokládali jsme, že ti respondenti, kteří zkusili psychedelika, budou dosahovat vyššího skóre v našem inventáři. K prokázání tohoto vztahu jsme pomocí Spearmanova korelačního koeficientu měřili korelaci mezi počtem zkušeností s psychedeliky a dosaženým skóre v našem inventáři. Korelaci jsme měřili jak pro hlavní škálu Inventář

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

ochoty experimentovat s psychedeliky, tak pro obě škály vedlejší, tedy Duchovní přesah a Ochotu riskovat.

Z měření jsme vyloučili 59 respondentů, kteří na validizační otázku neodpověděli. Někteří respondenti na tuto otázku odpovídali textem či více čísly, takže došlo k úpravě dat. Odpověď více než 5x byla nahrazena číslem 6. Kategorie “mockrát”, “mnohokrát”, nepočítal jsem byly nahrazeny průměrnou hodnotou odpovědí. Kategorie několikrát, párkrát byla nahrazena číslem 2, odpověď 4-5x apod.byla nahrazena průměrem těchto čísel a odpověď ano byla kódována 1.

Graf 2

Histogram Zkušenost s psychedeliky

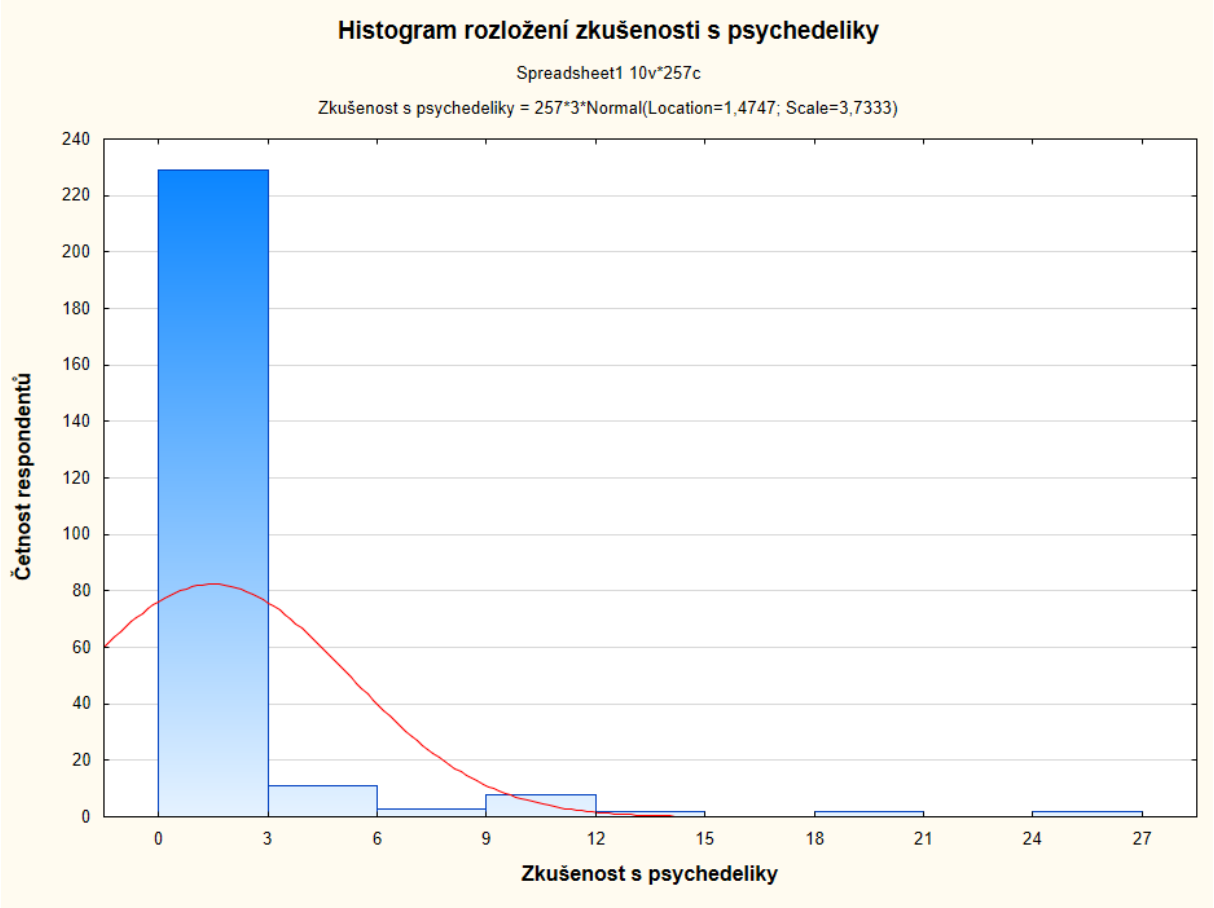

Nejvíce respondentů (174) uvedlo zkušenost s psychedeliky 0. 2. nejpočetnější kategorií byla 1 a 2 zkušenosti, u obou to bylo shodně 23 respondentů. 3 zkušenosti uvedlo 9

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

respondentů. Vícečetnou zkušenost, jak ukazuje graf rozložení uvádělo pouze malé množství respondentů.

Korelace mezi výsledkem hrubého skóre hlavní škály výpočtem Spearmanova koeficientu dosáhla hodnoty 0,50, t(255)=9, 351, p<0,05, tedy nalezli jsme silnou pozitivní závislost mezi hodnotami hrubého skóre hlavní škály a počtem zkušeností s psychedeliky. Korelace mezi výsledkem hrubého skóre vedlejší škály duchovní přesah výpočtem Spearmanova koeficientu dosáhla hodnoty 0,44, t(255)=7,912, p<0,05, tedy nalezli jsme středně silnou pozitivní závislost mezi hodnotami hrubého skóre vedlejší škály duchovní přesah a počtem zkušeností s psychedeliky. Korelace mezi výsledkem hrubého skóre vedlejší škály ochota riskovat výpočtem Spearmanova koeficientu dosáhla hodnoty 0,36, t(255)=6,259, p<0,05, tedy nalezli jsme středně silnou pozitivní závislost mezi hodnotami hrubého skóre vedlejší škály ochota riskovat a počtem zkušeností s psychedeliky. Podařilo se nám tedy prokázat vztah mezi vnějším kritériem a získaným skóre v našem inventáři, a to jak u hlavní škály tak u obou vedlejších škál. Z uvedeného bychom tedy mohli usuzovat, že tento inventář bude možné využít k testování ochoty experimentovat s psychedeliky.

Tabulka 6

Spearmanovy korelační koeficienty vnějšího kritéria a hrubých skórů škál

Škála	**r**	**t(255)**	**p**
Subškála Duchovní přesah	0,44	7,912	< 0,05
Subškála Ochota riskovat	0,36	6,259	< 0,05
Celková škála	0,50	9,351	< 0,05

Faktorová validita

V našem inventáři přemýšlíme nad ochotou experimentovat jako na konstruktu, který je charakterizován dvěma složkami: duchovní přesah a ochota riskovat. Tato struktura by se

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

měla jednoznačně odrážet ve faktorových nábojích 8 položek inventáře. Poslední faktor, otevřenost, jsme se rozhodli do výpočtů nezařadit.

Výsledky faktorové analýzy jsou uspokojivé až na položku 4, kde komunalita klesá pod 0,4. I přes to jsme rozhodli tuto položku zachovat.

Pro ověření tohoto předpokladu jsme s pomocí EFA získali faktorové náboje. Dvoufaktorové řešení s rotací VARIMAX a Kaiserovou normalizací obsahuje tabulka níže.

Tabulka 7

Faktorová zátěž

Číslo položky	Duchovní přesah	Ochota riskovat	Komunalita
4	**0,57**	-0,14	0,36
5	**0,80**	0,18	0,67
6	**0,76**	0,28	0,66
7	**0,56**	-0,16	0,4
8	**0,60**	0,21	0,42
10	0,26	**0,58**	0,43
11	-0,06	**0,76**	0,59
12	0,15	**0,57**	0,52
Rozptyl	**23%**	**13%**	

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Faktorová analýza poukázala na dva faktory Duchovní přesah a Ochota riskovat. Komunalita se pohybuje mezi 56 % a 80 %, kdy u žádné z položek není pod 35 %. Nejvyšší komunalita dosahuje 76 % u položek č. 6 a 11 a 80 % u položky č. 5.

Orientační normy

Kvůli výrazně převažující kategorii věku 12-24 a výraznému nepoměru můžů (28 %) a žen (72 %) jsme se rozhodli pro vytvoření orientační normy pro celkový vzorek respondentů, nerozdělený do podkategorií. Rozdělení by vytvořilo stav, kdy by některé kategorie nebyly reprezentativní.

Graf 3

Četnost hrubých skórů věkových skupin

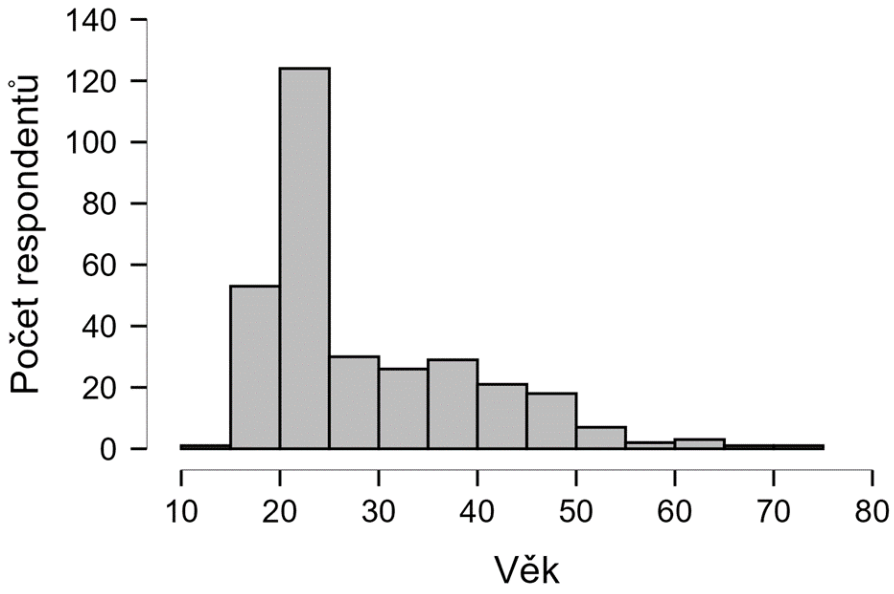

Při porovnání metod lineární a nelineární transformace vyšla jako vhodnější nelineární metoda a to pro normálnější rozložení četnosti hrubých skórů odpovídajících jednotlivým staninům.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Graf 4

Porovnání metod lineární a nelineární transformace pro náš výzkumný soubor

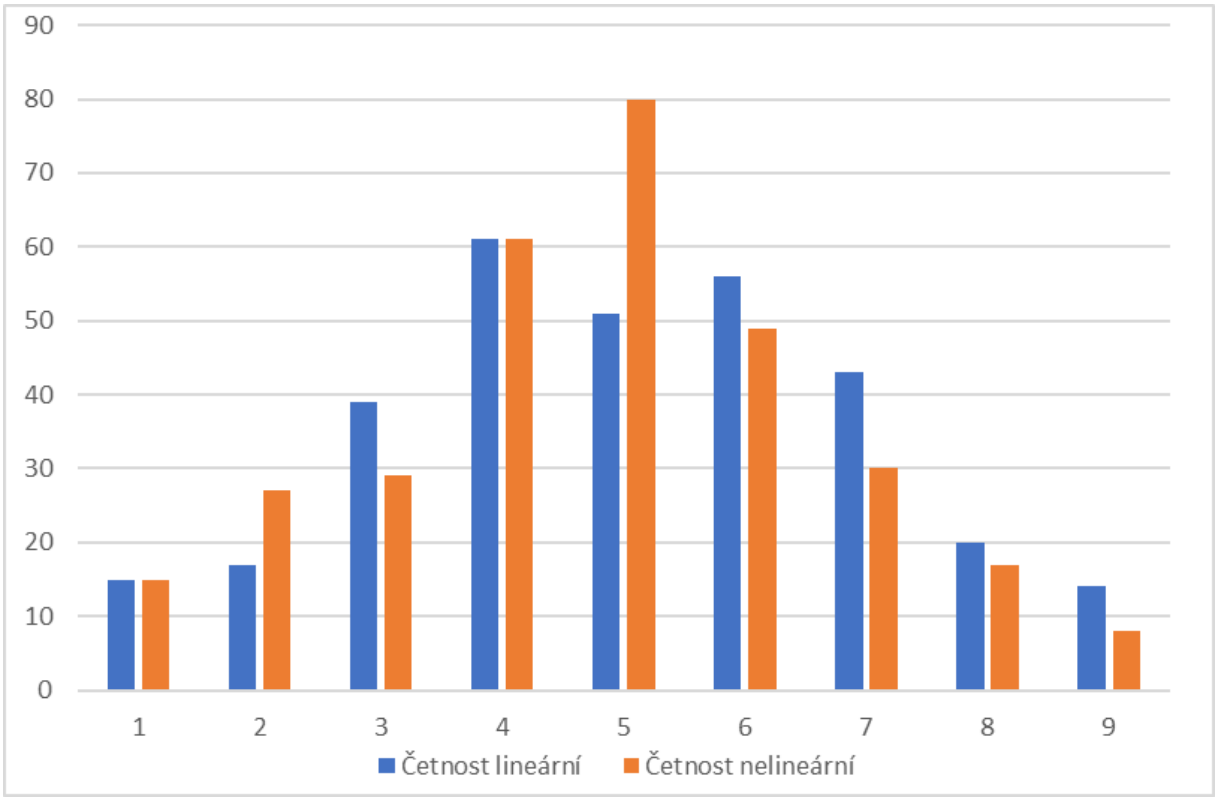

Tabulka 8

Staniny a hrubé skóry

Stanin	Hrubý skór	Stanin	Hrubý skór
1	8 - 18	6	29 - 30
2	19 - 21	7	31 - 33
3	22 - 23	8	34 - 35
4	24 - 25	9	36 - 40
5	26 - 28		

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Četnost odpovídá počtu respondentů s odpovídajícím hrubým skórem pro jednotlivé staniny. Normy jsme tvořili nelineární transformací, kde byly hodnoty hrubých skórů převáděny na percentily a poté pomocí kvantilu normálního rozdělení na Z-Skór. Z-Skór byl potom převeden na staniny, které se hodí pro interpretaci výsledků. Důvodem pro výběr nelineární transformace je zešikmení rozdělení hrubých skórů. Statinové normy zobrazuje tabulka výše.

Zhodnocení metody

Představený inventář je krátkým a rychlým nástrojem pro zjištění vnímané míry ochoty experimentovat s psychedeliky. Nástroj vykazuje velmi dobré hodnoty stability v čase. Reliabilitu v čase prokázala jak celková škála, tak i obě zvolené subškály. Stejně tak uspokojivě se jeví celková vnitřní konzistence inventáře. Nižší hodnoty vykazuje škála Duchovní přesah. Můžeme tedy uvažovat o změně z některých existujících položek, jejím doplnění o další položky nebo celkovému vypuštění z dotazníku.

Faktorová validita se rovněž prokázala jako uspokojivá, i když u některých položek nebyly faktorové zátěže jednoznačné.

Výsledky potvrdily validitu metody. Hodnota Spearmanova koefecientu korelace mezi vnějším validizačním kritériem, tedy počtem zkušeností s psychedeliky, a hodnotami hrubých skóre dosažených v našem inventáři, dosáhla hodnoty 0,50 u hlavní škály a 0,44 a 0,36 u vedlejších škál. Podařilo se nám tedy nalézt významnou pozitivní závislost mezi hodnotami hrubého skóre v našem inventáři a počtem zkušeností s psychedeliky. Z těchto výsledků bychom tedy mohli usuzovat, že bude možno inventář využít k testování míry ochoty experimentovat s psychedeliky.

Mezi limity validizace inventáře patří nerovnoměrné věkové rozdělení a rozsah, spolu se zastoupením pohlaví. Obě skutečnosti pak mohou mít vliv zejména vezmeme li v potaz kontroverznost tématu.

Metoda popisovaná v tomto textu není skutečným psychologickým testem! Vznikla v rámci cvičení z psychometrie na KPCH FF UPOL a je pouze didaktickou pomůckou. Jakékoli jiné využití je na vlastní nebezpečí.

Použitá literatura

Chi, T., & Gold, J. A. (2020). A review of emerging therapeutic potential of psychedelic drugs in the treatment of psychiatric illnesses. *Journal of the Neurological Sciences, 411*, 116715.

Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). *Neo personality inventory-revised (NEO PI-R)*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.

Lerner, M., & Lyvers, M. (2006). Values and beliefs of psychedelic drug users: A cross-cultural study. *Journal of psychoactive drugs, 38*(2), 143-147. doi: 10.1080/02791072.2006.10399838

MacLean, K. A., Johnson, M. W., & Griffiths, R. R. (2011). Mystical experiences occasioned by the hallucinogen psilocybin lead to increases in the personality domain of openness. *Journal of Psychopharmacology*, *25*(11), 1453-1461 doi: 10.1177/0269881111420188

Mendez, D. M., & MacDonald, D. A. (2017). The Measurement of Spirituality in Children: An Evaluation of the Expressions of Spirituality Inventory–Revised (ESI–R) with a Sample of Peruvian School Children. *International Journal of Transpersonal Studies*, *36*(1).

Pospíšilová, L. (2021). *Psychoterapeutické využití psychedelik* (diplomová práce). Univerzita Palackého v Olomouci.

Zuckerman, Marvin. (1978). Sensation seeking in England and America: Cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 46(1), 139-49.